

Foto fra Hundesports arkiv -
finsk lapphund 7 uker

Hund til
nytte og glede.

Når hundeoppdrettere omtales i media, er omtalen ofte negativ. Denne gangen vil jeg gjerne sette søkelyset på det positive ved norske oppdrettere.

Av størrelse er vi en dverg i europeisk sammenheng, men i resultat er vi definitivt blant de beste i klassen!

Men for all del – la ikke dette bli en sovepute! La det heller bli en inspirasjon til å fortsette det gode arbeidet.

Jeg er stolt av å tilhøre en kennelklubb som har innsett verdien av opplæring og samarbeid, en kennelklubb som er villig til å gi oppdretterne kunnskap og vise dem tillit.

Jeg er overbevist om at oppdretterne også i fremtiden vil vise seg tilliten verdig.

“Det er typisk norsk å være ærlig” - men vi kan bli bedre...

Av Astrid Indrebø, veterinærkonsulent i Norsk Kennel Klub

Europarådets *Multilateral Convention for the Protection of Pet Animals* fra 1994 var med å sette fart i diskusjonen om sunn hundeavl. Rett nok var den vitenskapelige dokumentasjonen for mange av de fram-satte påstandene heller mangelfull, men det viktige ved denne resolusjonen var at det ble satt søkelys på uheldige rasemessige forhold.

I kjølvannet av resolusjonen er flere rasebeskrivelser forandret og beskrivelser av ekstreme eksteriørtrekk er tatt ut eller modifisert. Det skal imidlertid ikke glemmes at dette var en prosess som var påbegynt lenge før Europarådets resolusjon, men resolusjonen har for flere rasers vedkommende påskyndet denne prosessen. Den har også vært en tankevekker for kennelklubber og oppdrettere over hele Europa.

FCI har opprettet en egen Breeding Commission. Jeg har vært representant for NKK i denne komiteen siden 1999. Det er både interessant og gledelig å kunne presentere Norge i et slikt forum. Selv om vi er små i europeisk sammenheng, får Norsk Kennel Klub stor respekt for det arbeidet som gjøres for god hundehelse. Ikke minst vekker det oppsikt det fremragende samarbeidet vi har med våre hunde-

klubber og oppdrettere hvor vi jobber sammen mot samme mål: Sunne hunder!

NKKs informasjonsvirksomhet med opplæring av oppdrettere over hele landet, våre sentrale helseseminarer og ikke minst våre bøker og annet informasjonsmateriell, vekker stor respekt hos andre europeiske kennelklubber. Vår serie av dommerelevkompendier hvor det blant annet fokuseres på grunnleggende anatomi og sunn konstruksjon får misunnelsen fram i øynene deres. Men det de misunner oss mest er den åpenheten vi har greid å få fram når det gjelder kartlegging av arvelige sykdommer og problemer, og det samarbeidet vi har med oppdrettere for å løse problemer framfor å skjule dem! Dette vekker også oppsikt i internasjonale forskningsmiljøer.

Oppdretterne får skryt av forskerne

Samarbeidet mellom hundeklubber, oppdrettere og forskere i Norge er svært godt. Mens man i utlandet ved mange prosjekter har problemer med å få samlet nok materiale, stiller norske oppdrettere villig opp når de blir forespurt.

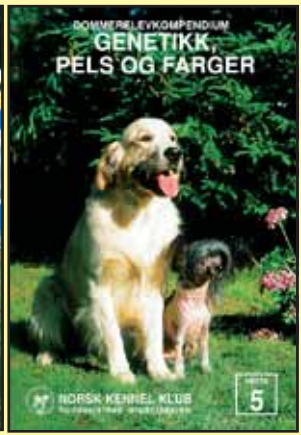
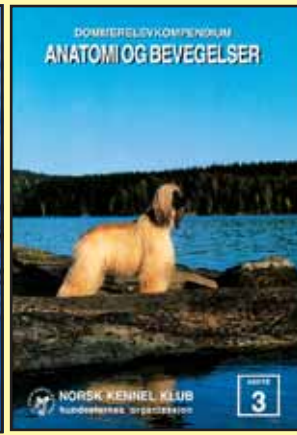
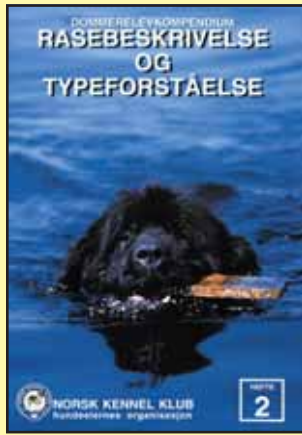
De er også svært flinke til å motivere sine valpekjøpere til å stille opp. Den typiske norske oppdretteren ønsker ikke å snu ryggen til problemene og late som om de ikke finnes. Den typiske norske opp-

dretteren tar fatt i problemene og søker faglig hjelp for å gjøre noe med dem! Norske forskere har verdens beste muligheter til å samle materiale for forskning på hund. Det er bare så fordømt synd at denne forskningen prioriteres så altfor lavt blant de bevilgende myndigheter.

Det store prosjektet *Fôring, vekst-hastighet og skjelettsykdom* har pågått i drøyt 2 år ved Norges veterinærhøgskole under ledelse av professor Jorunn Grøndalen. Fire hunderaser er plukket ut til å være med i prosjektet. Det samarbeides med over 100 oppdrettere og mer enn 600 hundeeiere. Hundene følges fra tisper blir parett, valpene fødes, og fram til valpene blir 2 år.

Valpene går til veterinærkontroll, det tæs blodprøver og røntgenbilder 6 ganger fra de er 3 mnd til de er 2 år. Oppdretter noterer alt om tisper og valpene før levering, valpekjøperne fyller så ut skjemaer fortløpende fram til 2 års alder og videre en gang i året hele hundens liv.

At dette er mye arbeid, kan ingen være i tvil om. Men er det vanskelig å få oppdrettere og valpekjøpere til å stille opp? Overhode ikke. Noen synes tvert om at prosjektet er så bra at de spør hvor mye de må betale for å få være med!

Jorunn Grøndalen har også ved tidligere forskningsprosjekter samarbeidet med norske oppdrettere og hundeeiere, og kan ikke få fullrost dem nok. Vi håper bare Norges forskningsråd vil bevilge tilstrekkelig med midler til at prosjektet kan forsette etter planen.

En annen forsker som stadig omtaler den utrolige samarbeidsviljen til norske oppdrettere, er øyespesialisten Ellen Bjerkås. "Norske oppdrettere reiser lange avstander for å stille hundene sine til disposisjon for undersøkelse hvis jeg ber dem om det", forteller Ellen. "Og ber du om stamtavle på en hund, så ligger både den og stamtavle på bestemødre, tanter og onkler i posten nesten før du får lagt på telefonrøret."

Men er ikke folk redd for at du skal oppdage arvelige problemer på hundene deres? "Nei", svarer Ellen, "de er tvert imot heller utålmodige for at jeg ikke finner svaret raskt nok! Men, fortsetter hun, "hvis stamtavlen bringer meg over grensen til vårt naboland, er holdningen en annen. Oppdretterne her er tilbakeholdne, og i blant rett og slett avvisende når jeg spør om å få prøver av hunden for å undersøke et problem. Men rett skal være rett: Jeg har hatt et utmerket samarbeid med svenske oppdrettere av tibetansk spaniel. Men uansett, jeg skal love deg at mine utenlandske kolleger er svært misunnelige på de åpne forholdene vi har i Norge!"

Dette var litt skryt til norske oppdrettere, noe dere virkelig fortjener. Men det er også skryt til Norsk Kennel Klub for at det ikke er innført strenge restriksjoner som gjør at ærlige oppdrettere straffes for sin ærlighet. Hvem vil være ærlig når takken kun er straff? Kunnskap om helse og arvelige problemer må brukes positivt slik at man får vite mest mulig om kombinasjoner og om linjer slik at man er best mulig rustet til å unngå å gjøre uheldige kombinasjoner! Og viser det seg at kombinasjonen er uheldig, så kan man gjennom ærlighet hindre at andre gjør tilsvarende kombinasjoner. Dette har et stort flertall av norske oppdrettere forstått og det er Norsk Kennel Klub stolt av!

Visst kan vi bli bedre!

Men alt er selvsagt ikke like rosenrødt. Visst kan vi bli bedre! Og vi må få med oss enda flere! For fremdeles finnes det oppdrettere rundt om i landet som slett ikke er seg sitt ansvar bevisst, som tror problemer kan løses ved å skyve dem under teppet - eller som finner de mest sofistikerte unnskyldninger for problemer som måtte oppstå.

Det finnes fremdeles oppdrettere som ikke har noen idé om ansvaret det er å drive hundeavl, som ikke skjønner vitsen med å skaffe seg kunnskap eller samarbeide med sin raseklubb.

Det finnes også raseklubber som har mye å lære. Er man uenig i raseklubbens avlspolitikk, må man ta dette opp til diskusjon og arbeide for å få fram konstruktive løsninger til beste for rasen! Samarbeid, kunnskap og tillit - det er det hele dreier seg om!

Alle har engang vært nybegynnere. Alle nybegynnere trenger hjelp og rettledning. Skaff deg NKKs nye hefte **Informasjon om Hundeavl**. Det er gratis og kan rekvireres fra NKK. Her får du mange nyttige tips om hva du bør tenke på og hvordan du bør gå fram for å skaffe deg kunnskap og nødvendige kontakter.

Det tar tid å bygge opp en god og sunn hundeavl, men det kan gå fort å ødelegge mange års arbeid. Vi må bli enda flinkere til å arbeide sammen og til å stole på hverandre.

Norsk Kennel Klub vil forsette sin satsning på informasjon og opplysning. Vi vil fortsette å samarbeide med hundeklubber om kartleggingsprogrammer og fornuftige retningslinjer for avl. Rett nok vil det ganske snart bli en pause i den landsomfattende kursvirksomheten, men vi vil fortsette å informere om helsearbeid gjennom Hundesport, hundeklubber og sentrale seminarer.

Vi vil satse enda mer på atferd. Ansettelsen av veterinær Renate Grothe Nydal, stipendiat i genetik og atferd, for 1 ½ år siden har vært meget positiv. Under ledelse av henne og NKKs Kompetansegruppe Atferd vil vi arrangere et stort atferdsseminar i Oslo 3.-4. november. Selv om det er plass til flere hundre i det flotte auditoriet på Rica Sjølyst, regner vi med at det blir helt fullt!

Jeg vil også benytte anledningen til å minne om Norsk Kennel Klubs Forskningsforum som avholdes i mars hvert år og er åpent for alle. Her holdes det korte populærvitenskapelige foredrag av norske forskere om forskningsprosjekter på hund. (Annonce for årets Forskningsforum sto i Hundesport nr 2 - side 37).

Gro Harlem Brundtland introduserte under OL på Lillehammer slagordet: *Det er typisk norsk å være god*. På norske oppdretters vegne vil jeg gjerne introdusere følgende slagord: *Det er typisk norsk å være ærlig*. Jeg håper enda flere av dere vil vise at jeg har rett!

